

کتابشناسی تیزهوشان از منابع آلمانی (۱۰)

فعالیت‌های آموزشی

«قسمت دوم»

جواد اژه‌ای

در بخش «فعالیت‌های آموزشی» چکیده برخی از عناوین کتب و مقالات مرتبط با این بحث را از منابع آلمانی در شماره قبل ملاحظه نمودید. در این مقاله چکیده‌های قسمت دیگری از این منابع معرفی می‌گردد.

○

○

○

○ آموزش علمی - فنی دانش آموزان دبیرستان*

کلیدواژه‌ها: مدارس عمومی آموزش فنی - حرفه‌ای؛ نیازها؛ قابلیت؛ پژوهش درباره تیزهوش؛ شکل‌گیری مفهوم؛ برنامه‌ها؛ معلم کلاس؛ نقش معلم؛ تربیت تیزهوش؛ علاقه؛ انگیزش؛ استعداد علوم؛ استعداد فنی؛ صفات شخصیت؛ تأثیرات محیط؛ فعالیت‌های آموزشی آلمانی - آلمان شرقی (سابق).

فهرست مندرجات مقاله بدین شرح است: ۱. استدلال، هدف‌گذاری و ویژگی‌های کار (نقش دبیرستان، نگرش اساسی در شیوه‌های نظری). ۲. استعدادها و شرایط رشد آنها. سعی در توصیف آن از دیدگاه علوم تربیتی (مفهوم استعداد، استعداد و رشد شخصیت، استعداد و محیط اجتماعی). ۳. ویژگی‌های دانش‌آموزان مستعد علمی - فنی (هوشمندی، نیازها و علائق، انگیزه و اهداف زندگی، منش و اخلاقیات). ۴. نقش مدیریت کلاس (تعریف مسئله و راهنماییها).

* Hanisch, Rolf (۱۹۸۳). *Untersuchungen zur foerderung wissenschaftlich-techninsch begabter Schueler durch die Oberschule-Hinweise fuer die Taetigkeit des Klassenleiters*. (The education of scientifically and technologically talented pupils in the Oberschule.) Berlin: Akademie der Paedagogischen Wissnschaften der DDR, Dissertation, ۱۶۶ S.

○

○

○

○ کلاسهای خاص برای کودکان تیزهوش در فلسطین اشغالی*

کلیدواژه‌ها: برنامه‌ها؛ تربیت تیزهوش؛ کودک تیزهوش؛ تربیت آموزشی؛ کلاس خاص؛ هدف یادگیری؛ فلسطین اشغالی.

در این مقاله کوتاه، تأسیسات آموزشی و کلاسهای خاص برای کودکان تیزهوش در مدارس عادی فلسطین اشغالی بیان می‌گردد. در شهرهای «تل آویو» و «حیفا» تمامی کودکان ۸-۷ ساله مورد آزمایش قرار می‌گیرند. ۱/۱۰٪ از بالاترین رتبه‌ها انتخاب شده در کلاس خاص آموزش می‌بینند. در این ارتباط، اهداف زیر، دنبال می‌شود (۱). رشد تفکر و نگرش عمقی به مسائل، ۲. تجهیز کودکان به وسایل آموزشی به گونه‌ای که به صورت مستقل بتوانند یاد بگیرند، ۳. رشد تفکر خلاق و تربیت خلاقیت در ابعاد مختلف اعمال انسانی، ۴. پرورش جهت تقبل مسئولیت اجتماعی و آگاهی جمعی. از این برنامه آموزشی هم والدین و هم کودکان از شیوه‌های تدریس و کیفیت آموزش مستقل، بسیار راضی بوده‌اند.

* Heinbokel, Annette (۱۹۸۰). *Sonderklassen fuer hochbegabte Kinder in Israel*. (Special classes for gifted and talented children in Israel.) In: Labyrinth, ۳, Jg., H. ۳, S. ۴-۵.

○

○

○

○ مسائل رایج در ارتباط با آماده سازی دانش آموزان پایه های نهایی، جهت برنامه آموزشی و انتخاب شغل در جمهوری لیتوانی و آلمان (شرقی)*.

کلیدواژه ها: آموزش های فوق برنامه؛ آمادگی حرفه ای؛ انتخاب شغل؛ روش های تجربی؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ رشد شخصیت؛ مطالعه تطبیقی؛ آلمان شرقی (سابق) لیتوانی و شوروی سابق.

این گزارش به مسائل رایج در ارتباط با انتخاب شغل دانش آموزان پایه های نهایی و دبیرستان در مدارس «لیتوانی» و «آلمان شرقی» (سابق) می پردازد. براساس یک تحقیق مشترک و نتایج مکتسبه از آن در رابطه با مسائل رایج، خصوصاً پیرامون اصلاح نظام آموزشی متوسط عمومی و مدارس فنی - حرفه ای در شوروی (سابق)، تدوین کنندگان به این نتیجه رسیده اند که: آماده سازی دانش آموزان و شیوه آموزش آنها و انتخاب شغل در یک روند تربیتی، رشد شخصیت و شکل گیری کارایی اجتماعی بهتر آنها را مسیر می سازد. آنان به ضرورت این امر اشاره دارند که متناسب با نیازهای جامعه، آماده سازی دانش آموزان «مستعد» تر بخصوص در بخش حرفه ای، یک مسئله رایج محسوب می شود. بدین جهت به توصیف روش های گوناگون آموزشی و اشکال آماده سازی در دبیرستان های حرفه ای، می پردازند.

* Heller, Heinz; Michailow, Ivan W. (۱۹۸۵). *Aktuelle Fragen der Vorbereitung aelterer Schueler auf ihre Bildungsweg-und Berufsentscheidung in der lettischen sozialistischen Sowjetrepublik und in der DDR.* (Current questions on the preparation of older pupils for their curricular and vocational decisions in the Latvian Socialist Republic and in the GDR.) In: *Wissenschaftliche Zeitschrift der Universitaet Rostock*, ۳۴, Jg., H. ۷, S. ۲۳-۲۷.

○ تربیت شغلی تیزهوشان*

کلیدواژه ها: قابلیت پروری؛ گروه کاری؛ آموزش های فوق برنامه؛ پرسش؛ آمادگی حرفه ای؛ انتخاب شغل؛ ترجیح شغلی؛ تربیت تیزهوش؛ دانش آموز؛ تربیت سوسیالیستی؛ روش های تدریس؛ آلمان (شرقی سابق).

مقاله بخشی از یک بررسی طراحی شده گروه تحقیق درباره تربیت تیزهوشان، تحت عنوان «تربیت تیزهوش از بعد آمادگی انتخاب شغل» می باشد. در ارزیابی اولیه که به عمل آمده، از دانش آموزان، مدیر، همکاران مؤسسات آموزش های فرامدرسه ای؛ همچون کارشناسان مشاوره شغلی از طریق پرسشنامه های مختلف، نظرخواهی شده است. ارزیابی بخشی از این بررسیها بیانگر این امر است که: حمایت از تیزهوشان در انتخاب شغل باید مهمترین انگیزه جامعه باشد. به منظور پیشرفت علمی - فنی، به ویژه در زمینه های علوم و فنون، فعالیتهای فوق برنامه بایستی با توان کامل در خدمت آمادگی انتخاب شغل به وسیله کلیه نیروهای پرورشی خود قرار گیرد.

* Heller, Heinz (۱۹۸۳). *Zur Foerderung von Begabungen der Schueler unter dem Aspekt der Berufswahlvorbereitung.* (Career education of gifted pupils.) In: *Wissenschaftliche Zeitschrift der Universitaet Rostock*, ۳۲, Jg. H. ۵, S. ۸۷-۹۱.

○ تربیت تیزهوش در چارچوب یک مفهوم عمومی دراز مدت در دبیرستان*

کلیدواژه ها: تربیت تیزهوش؛ برنامه ها؛ دبیرستان؛ تربیت مهندسی؛ فعالیتهای آموزشی؛ دبیرستان. آلمان (شرقی سابق).
مقاله گزارشی درباره «امکانات»، «اهداف»، «محتوای» تربیت تیزهوش در دبیرستانهای عمومی صنعتی است.

* Hellfeldt, Gunther (۱۹۸۴). *Begabungsforderung im Rahmen einer langfristigen Gesamtkonzeption an der Oberschule.* (Gifted education within the scope of a long-term general conception at the Oberschule.) In: Drewelow, Horst (HRg.), *Untersuchungen zur Begabungsforderung.*, Rostock: Wilhelm – Pieck – Universitaet, S. ۱۹-۲۴.

○ ○ ○

○ قالب فرآیندهای تربیتی در دبیرستان و تربیت تیزهوش *

کلیدواژه‌ها: قابلیت پروری؛ تربیت تیزهوش؛ انگیزش؛ روانشناسی یادگیری؛ دبیرستان؛ رابطه معلم - شاگرد؛ فعالیتهای آموزشی؛ تربیت سوسیالیستی؛ تدریس؛ آلمان (شرقی سابق).

در این مقاله جهت فرآیندهای آموزشی دوازده و یژگی برشمرده می‌شود و ضمن تعریف مفاهیم «میدان عمل» و «موقعیت پرورشی»، به عنوان اجزاء زیربنایی، فرایند تربیت آموزشی بیان می‌شود. در این میان ویژگیهای یک تربیت موفق تیزهوش، در دبیرستانهای عمومی صنعتی، ذکر شده و مورد بحث قرار می‌گیرد؛ مانند: ایجاد انگیزه، رابطه تربیتی معلم-شاگرد، عکس العمل شخصی دانش‌آموزان در مورد رویدادهای فکری و عملکرد خود، انگیزه یادگیری به علت موفقیت‌های دانش‌آموز، وجو مناسب تربیتی مدرسه.

* Hellfeldt, Guenther (۱۹۸۵). *Gestaltung des Paedagogischen Prozesses in der Oberschule und Begabungsforderung. Organization of the educational process in the Oberschule and gifted education.* In: *Wissenschaftliche Zeitschrift der Universitaet Rostock*, ۳۴. Jg., H. ۷, S. ۵-۱۰.

○ ○ ○

○ تربیت تیزهوش در نظام تربیتی چین: نظام مدارس کلیدی *

کلیدواژه‌ها: تربیت تیزهوش؛ نظام تربیتی؛ فعالیتهای آموزشی؛ مدرسه خاص؛ چین.

نویسنده پس از مقدمه‌ای کوتاه، تاریخچه مدارس نخبگان تا قبل از انحلال آنها در طی «انقلاب فرهنگی» چین، را تشریح می‌نماید. محور اصلی مقاله تجدید ساختار «مدارس خاص» از سال ۱۹۷۷ می‌باشد که در برگیرنده موضوعاتی چون: مشروعیت بخشیدن سیاسی-عقیدتی؛ نقش و عملکرد آن در نظام آموزشی معاصر، شکل سازماندهی و تقسیم‌بندیهای محلی و ویژگیهای مدارس خاص؛ می‌باشد. مقاله «مدارس خاص» را در ردیف برنامه تربیت تیزهوش کشور چین ذکر نموده و انتقادهای پیرامون آن را در این کشور، نیز بیان می‌نماید.

* Henze, Juergen (۱۹۸۲). *Begabtenfoerderung im Bildungswesen der VR China: Das System der Schwerpunkt-Schulen.* (Gifted education in China. The system of keypoint schools.) In: *Asien. Deutsche Zeitschrift fuer Politik, Wirtschaft und Kultur*, H. ۴, S. ۲۹-۵۸.

○ ○ ○

○ تعلیم و تربیت و دانش در جمهوری خلق چین در آغاز دهه ۸۰ میلادی *

کلیدواژه‌ها: خط مشی تربیتی؛ نخبه پروری، تربیت تیزهوش؛ فعالیتهای آموزشی؛ مدرسه خاص؛ چین.

در چارچوب توصیفی عام از گرایشهای سیاست آموزشی در چین، نویسنده در فصل اول پژوهش خود، به بحث درباره «مدارس خاص» در این کشور می‌پردازد. او به نقش حساس و مهم سیاسی این مدارس پرداخته و داده‌های تجربی، اهمیت این مدارس در حال رشد را بیان می‌نماید.

* Henze, Juergen (۱۹۸۳). *Bildung und Wissenschaft in der Volksrepublik China zu Beginn der achtziger Jahre.* (Education and

sciencee in the People's Republic of China at the beginning of the eighties.) Hamburg: Institut fuer Asienkunde, Mitteilungen des Instituts fuer Asienkunde, ۱۳۲.

○ نوابغ در دوره آموزشی، در نظر گرفته نشده‌اند*

کلیدواژه‌ها: زندگی‌نامه؛ تاریخ؛ کودک تیزهوش؛ مدرسه خاص؛ فعالیتهای آموزشگاهی؛ شوارتس والد - اویگین؛ استعداد خاص. گزارش که بیشتر به حکایت یک زندگی‌نامه می‌ماند، آغاز یک حرکت آموزشگاهی برای تیزهوشان و کودکان مستعد در کشورهای آلمانی زبان را بیانگر است. محور بحث یکی از متخصصین تعلیم و تربیت، «اویگین - شوارتزوالد» می‌باشد.

* Herdan-Zuckmayer, Alice (۱۹۸۳). *Genies sind im Lehrplan nicht vorgesehen*. (Geniuses are not considered by the curriculum.) Frankfurt: Fischer, ۱۹۱ S. Fischer Taschenbuecher. ۵۰۹۲.

○ اطلاعاتی در ارتباط با تربیت تیزهوش در مدارس. تربیت استعداد‌های درخشان در انگلستان*

کلیدواژه‌ها: تسریع تحصیلی؛ گروه کار؛ فعالیتهای فرامدرسه‌ای؛ غنی‌سازی؛ پژوهش؛ تاریخ؛ تربیت تیزهوش؛ تیزهوش؛ تشخیص؛ مجزا کردن؛ تربیت معلم؛ روشهای یادگیری؛ شاگرد؛ مدرسه خاص؛ انگلستان.

پس از نگاهی بر تاریخچه تربیت تیزهوش در انگلیس و ویژگیهای نظام آموزشی این کشور شامل امکان تربیت دانش‌آموزان بسیار باهوش به خصوص انجام تدابیر آموزشی مجزا، توسط نویسنده مطرح می‌شود. اطلاعاتی پیرامون فعالیتهای دولتی در زمینه‌های: نظارت بر مدارس، فنون تعلیم و روشهای آموزش و تربیت معلم، بررسیهای علمی مورد نظر و گزارش نتایج عمده نیز ارائه شده است. اشاراتی به فعالیتهای فوق برنامه، قسمت پایانی مقاله را تشکیل می‌دهد.

* Hilgendorf, Erwin (۱۹۸۴). *Informationen zur schulischen Hochbegaehigtenfoerderung*. ۲. *Die Foerderung besonders befaehigter Schueler in Grossbritannien*. (Informations on the gifted education in schools. The education of exceptionally gifted pupils in Great Britain.) Paedagogisches Zentrum. (Berlin, West) Berlin: Paedagogisches Zentrum, ۷۴ S. Arbeitspapiere.

○ تدابیر آموزشی برای دانش‌آموزان با استعداد درخشان در انگلستان، آلمان شرقی سابق و فلسطین اشغالی*

کلیدواژه‌ها: فعالیتهای فرامدرسه‌ای؛ برنامه‌ها؛ تربیت تیزهوش؛ بررسی بین‌المللی؛ فعالیتهای آموزشگاهی؛ مدرسه خاص؛ تدریس؛ آلمان (شرقی سابق)؛ فلسطین اشغالی؛ انگلستان.

در این مقاله برنامه‌های آموزشی مستقیم و غیر مستقیم برای دانش‌آموزان سه کشور فوق مقایسه می‌گردد و «تدابیر غیر مستقیم» به: خط مشی تربیتی و مدیریتی مدرسه، فعالیتهای تحقیقی، تربیت معلم و شرایط عمومی آموزشی و «تدابیر مستقیم» به شیوه تدریس، فعالیتهای فرامدرسه‌ای و خاص، تقسیم‌بندی شده‌اند.

* Hilgendorf, Erwin (۱۹۸۰). *Schulische Foerdermassnahmen fuer besonders befaehigte Schueler in Grossbritannien, in der DDR und Israel*. (Programs for exceptionally able pupils in Great Britain, the German Democratic Republic and Israel.) In: *Die Foerderung Hochbegbter in der Bundersrepublik Deuschlnd: Probleme, Postitionen, Perspektiven.*, Bonn: Verein Bildung und Begabung, S. ۱۹۷-۲۰۷.

○ تربیت تیزهوش در مدارس جامع انگلستان و ویلز*

کلیدواژه‌ها: فعالیتهای فرامدرسه‌ای؛ آموزشهای فرامدرسه‌ای؛ تعریف؛ برنامه‌ها؛ مدرسه جامع؛ تربیت تیزهوش؛ تشخیص سیاستهای محلی؛ فعالیتهای آموزشگاهی؛ سیاستهای تربیتی؛ دبیرستان؛ انگلستان.

در مدارس جامع انگلیس، ۹۰ درصد دانش‌آموزان واجد شرط پذیرفته می‌شوند نویسنده ضرورت آگاهی بر مشکلات و برنامه‌ها جهت تربیت تیزهوشان در این نوع مدارس را تشریح می‌نماید. سپس وارد جزئیات شده و در مورد موضع گیریهای

سیاسی و تربیتی، تجربیات مدرسه‌ای، تأثیرات اجتماعی و دولتی، خط‌مشی شناسایی این افراد و ساختار امکانات آموزشی و فرامدرسه‌ای، توضیح می‌دهد. هدف مؤلف، اثبات هماهنگی بین مدارس جامع و تربیت تیزهوشان می‌باشد.

* Hilgendrof, Erwin (۱۹۸۷). *Hochbefaehigtenfoerderung in englischen und walsischen Gesamt-schulen* (Gifted education in English and Welsh comprehensive schools.) In: *Gesamtschul-Informationen*, ۱۸Jg., H. ۱-۲, S. ۶۴-۹۰.

○ ○ ○

○ تربیت تیزهوش *

کلیدواژه‌ها: فعالیت‌های فرامدرسه‌ای؛ غنی‌سازی؛ برنامه‌ها؛ منابع؛ تربیت تیزهوش؛ تیزهوش؛ نمونه آزمایشی سالزبورگ؛ استعداد علوم؛ طرح‌های آموزشی؛ سازگاری؛ اجتماعی؛ تیزهوشی کلامی؛ اتریش.

در این گزارش، اطلاعاتی پیرامون پیش‌گزینش دانش‌آموزان سرآمد و شکل سازماندهی، اهداف و تدابیر آموزشی آنان در شهر سالزبورگ اتریش به خواننده ارائه می‌گردد. در ضمیمه نیز ارزشیابی و برنامه زمان‌بندی آمده است.

* Hochbegabtenfoerderung. (The education of the gifted. Salzburg(Land).) *Landesschulrat Salzburg*: Landesschulrat, ۱۹۸۶, ۶ S.

○ ○ ○

○ در یک مدرسه نخبگان شوروی (سابق) *

کلیدواژه‌ها: گزینش؛ نخبه‌پروری؛ برنامه‌ها؛ تربیت تیزهوش؛ شبانه‌روزی؛ استعداد علوم؛ دانش‌آموز المپیادی؛ مدرسه خاص؛ اتحاد شوروی (سابق). مقاله، خلاصه‌ای است از ترجمه یک گزارش پیرامون مدارس خاص ریاضی - فیزیک وابسته به دانشگاه نووسیبیرسک (Novosibirsker). آمار و اطلاعات مربوط به خانواده دانش‌آموزان، نحوه گزینش (المپیادهای مدارس و کار متمرکز شورای داخلی گزینش) و نحوه حفظ و آگاهی خاص نخبگان، تصویر هماهنگی را به خواننده ارائه می‌نماید.

* Ibragimova, Z. (۱۹۸۰). *In einer sowjetischen Eliteschule (Fymysata, 'dt.)* (At a soviet elitist school.) In: *Osteuropa*, ۳۰. Jg., H. ۱۱ S. A ۵۷۰-A۵۵۱.

○ ○ ○

○ تربیت انفرادی تیزهوشان در مدارس عمومی * شادمانی و مطالعات فرهنگی

کلیدواژه‌ها: گروه‌کار؛ فعالیت‌های فرامدرسه‌ای؛ خط‌مشی تربیتی؛ تربیت تیزهوش؛ داوری معلم؛ تشخیص؛ استعداد ریاضی؛ نمونه آزمایشی؛ استعداد علوم؛ فعالیت‌های آموزشی؛ استعداد کلامی؛ محتوای آموزشی؛ روش‌های تدریس؛ آلمان فدرال.

در این گزارش «مایرفورفلدر» (Mayer Vorfelder) وزیر فرهنگ ایالت بادن - وورتمبرگ آلمان، برنامه دو ساله آزمایشی تربیت دانش‌آموزان بالای میانگین از نظر استعداد را در ۴۰ مدرسه مختلف این ایالت معرفی نموده است. (سال تحصیلی ۱۹۸۴/۸۵). پس از استدلال تدابیر و اقدامات این طرح، نوع آموزش، یعنی شکل دوره‌های فوق‌العاده در دروس ریاضی، علوم و زبان، شیوه تدریس و گزینش دانش‌آموز و ترکیب گروه‌های آموزشی به طور جداگانه مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

* *Individuelle Begabtenfoerderung an oeffentlichen Schulen Kultusminister Mayer Vorfelder: Begabte Schueler haben Anspruch auf optimale Foerderung.* (Individualized education of gifted in publicly maintained schools. The Minister of education Mayer Vorfelder declares: Gifted pupils have a right to appropriate education) Baden-Wuerttemberg. Kultusministerium Stuttgart: Ministerium fuer Kultur u. Sport Baden-Wuerttemberg, ۱۹۸۵, ۲۱ S.

○ ○ ○

○ مرکز مشاوره کودکان تیزهوش در هامبورگ. چگونه و از چه راهی تیزهوشان را تربیت کنیم؟*

کلیدواژه‌ها: فنون آموزش؛ برنامه‌ها؛ جامعه؛ تربیت تیزهوش؛ پژوهش درباره تیزهوش؛ نقش معلم؛ فعالیتهای آموزشگاهی؛ آلمان فدرال.

پس از استدلال مبنی بر ضرورت تربیت تیزهوشان، چهار عامل مرتبط با هم برای تربیت استعدادهای بالا مطرح می‌گردد: «طبیعت تیزهوش»، «نقش مربی تیزهوش»، «فنون آموزش» از نظر کیفیت محتوای آموزش انفرادی، روشها و روند ارزشیابی و «انتظارات جامعه» از آنها. در نهایت فعالیتها و متخصصین در زمینه آموزش و پرورش تیزهوش در آلمان فدرال مطرح می‌گردد.

* Jellen, Hans G. (۱۹۸۵). *Die Beratungsstelle fuer das hochbegabte Kind e. V. in Hamburg Wie und nach welchen Gesichtspunkten laesst sich Hochbegabung foerdern?* (The counseling center for the gifted and talented children in Hamburg. How and along which aspects may giftedness be advacen.) In: Pais. Fachzeitung fuer Praktische Kinder-Jugendheilkunde und allgemeine Medizin, ۴. Jg., S. ۸۶-۸۷.

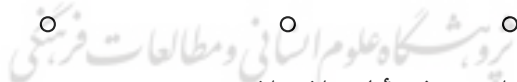

○ تربیت تیزهوش در سال تحصیلی ۱۹۸۵/۸۶*

کلیدواژه‌ها: گزینش؛ ارزشیابی؛ تربیت تیزهوش؛ علائق؛ تشخیص؛ آزمون هوش؛ تست ساختار هوش؛ نمونه آزمایشی سالزبورگ؛ انگیزش؛ پرسش دانش آموز؛ آمار؛ اتریش؛ سالزبورگ.

محور اصلی اولین گزارش پیرامون طرح آزمایشی آموزش تیزهوشان در «سالزبورگ»، تحلیل‌های روند پذیرش و همه پرسی از دانش آموزان است. گزینش دانش آموزان از طریق یک آزمون مشترک و یکسان، (شامل یک آزمون هوش)، توصیف و وضعیت دانش آموزان از زبان نماینده کلاس و یک گفتگوی روانشناختی از قبل تعیین شده با دانش آموزان، صورت می‌پذیرد. همه پرسی دانش آموزی در پایان ترم اول، موارد زیر را در بر دارد: نمرات درسی، عوامل فشارهای اجتماعی ممکن، انگیزه پیشرفت تحصیلی و علائق فرامدرسه‌ای. فرضیه‌های مربوط به این بررسی‌ها در روند گزینش و فشارهای روانی دانش آموز مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این گزارش منابع پژوهشی و آماری نیز بطور مفصل و مستند ارائه شده است.

* Kahammer, Jelle (۱۹۸۶). *Schulversuch "Hochbegabtenfoerderung" Suchljahr ۵۸/۸۶. Bericht ۱*. (Fosternig the gifted in the secondary school. An experimental program during the school year ۸۵/۸۶. Report no. ۱) Salzburg (Land). Landesschulrat Salzburg: Landesschulrat fuer Salzburg. ۷۱S.

○ توسعه کلاسهای زبانهای باستانی و معاصر و شیوه امتحان زبان دوم*

کلیدواژه‌ها: برنامه تحصیلی؛ برنامه‌ها؛ تربیت تیزهوش؛ فعالیتهای آموزشگاهی؛ تربیت سوسیالیستی؛ استعداد خاص؛ کلاس خاص؛ استعداد کلامی؛ آلمان شرقی (سابق).

تأسیس، توسعه، برنامه تحصیلی، روند گزینش، میزان موفقیت و مشکلات سازماندهی نظام آموزش زبان خارجه در کلاسهای تدریس زبانهای معاصر و باستانی در آلمان شرقی (سابق) و نیز کاربرد آزمون میزان معلومات کلامی در زبان خارجه دوم، موارد مطرح شده در این مقاله است.

* Kegel, Elfriede (۱۹۷۷). *Zur Weiterentwicklung der Klassen mit verstaerktem Neu-und Altsprachenunterricht und zur Einfuehrung der Sprachkundigenpruefung in der ۲. Fremdsprache*. (On the development of classes with intensified modern and classical languages tuition and on the introduction of the language proficiency test in the ۲nd foreign language.) In: Fremdsprachenunterricht, ۲۱. Jg., H. ۵, S. ۲۰۶-۲۱۳.

○ جستجوی استعداد، پرورش استعداد. تربیت تیزهوشان ورزشی*

کلیدواژه‌ها: دوره تکمیلی؛ برنامه‌ها؛ تربیت تیزهوش؛ فعالیتهای آموزشگاهی؛ طرحهای آموزشگاهی؛ استعداد ورزشی؛ آلمان فدرال؛ بدن - وورتمبرگ.

در اینجا شورای وزارتی «بدن - وورتمبرگ» اهداف و امکانات یک برنامه جدید تربیت تیزهوش در زمینه ورزش را تشریح نموده است. تفکر محوری، گردآوری و تجمع دانش‌آموزان مستعد در یک شهر یا یک منطقه در گروه‌های آموزشی ویژه، با نظارت یک مربی ورزش کار آزموده است. به عنوان یک فرضیه، محتوای این طرح آموزشی و اولین نتایج آن در مقاله منعکس شده است.

* Kiefer, Paul (۱۹۶۹). *Talentsuche-Talentfoerderung. Foerderung sportlich begabter Schueler-ein Versuch des Landes Baden-Wuerttemberg.* (Talent scouting-talent advancement. Promotion of athletically gifted pupils-an experiment of Baden-Wuerttemberg.) In: *Kultus und Unterricht*, ۱۸. Jg., Sondernummer ۱, S. ۲۵۰-۲۵۲.

○ ○ ○

○ مدارس و کلاسهای خاص برای علوم و فن در کشورهای سوسیالیستی *

کلیدواژه‌ها: تربیت تیزهوش؛ استعداد ریاضی؛ استعداد علوم؛ فعالیتهای آموزشی؛ استعداد خاص؛ کلاس خاص؛ تربیت سوسیالیستی؛ آلمان (شرقی سابق)؛ لهستان؛ مجارستان؛ اتحاد شوروی (سابق)؛ چکسلواکی (سابق)؛ بلغارستان.

ایجاد و نقش مدارس و کلاسهای خاص در نظام آموزشی سوسیالیستی، مؤسسات موجود، خطوط خاص آموزش در این مدارس و نیز همکاری آنان با مؤسسات تحقیقاتی و تولیدی مورد بحث مقاله است. مسایل آموزش عمومی و تربیت در مدارس خاص و کلاسهای خاص، معیارهای گزینش دانش‌آموز و رشد بعدی آنها، مسائل بنیادی توسعه آموزش تیزهوش در کشورهای سرمایه داری و سوسیالیستی، محورهای دیگر مقاله است.

* Kienitz, Werner (۱۹۸۶). *Spezialschulen undklassen fuer Wissenschaft und Technik in sozialistischen Laendern. Was sie leisten, Was sie sind und was sie nicht sind.* (Special school and special classes for science and technology in socialist countries. A survey of their features.) In: *Vergleichende Paedagogich*, Jg., H.۱, S. ۲۳-۳۵.

○ ○ ○

○ جستجو و پرورش استعداد با کمک مدرسه *

کلیدواژه‌ها: تربیت تیزهوش؛ فعالیتهای آموزشی؛ استعداد خاص؛ کلاس خاص؛ استعداد ورزشی؛ آلمان فدرال.

مقاله براساس اعلام نتایج کنفرانس وزیر وقت فرهنگ و آموزش عالی آلمان فدرال (۲۸ و ۲۹ مارس ۱۹۶۸) به ویژه تلاشهای ایالت «هسن» (Hessen) در زمینه تربیت استعداد‌های ورزشی به بحث پرداخته و بر خلاف دبیرستانهای تربیت بدنی (DSB)، در اینجا به جمع بین کلاسهای خاص و یا کار گروهی در چارچوب برنامه آموزشی مدارس جامع تأکید می‌گردد.

* Kirsch, August (۱۹۶۸). *Talentsuche und Talentfoerderung mit Hilfe der Schule.* (Talent seeking and talent education with the help of the school.) In: *Neue Wege zur Unterrichtsgestaltung*, ۱۹. Jg., H.۹, S. ۴۱۹-۴۲۳.

○ ○ ○

○ طرح پرورش استعداد توسط کلاسهای ورزش *

کلیدواژه‌ها: گزینش؛ تأمین هزینه؛ برنامه‌ها؛ دبیرستان؛ تربیت تیزهوش؛ تشخیص؛ مدرسه شبانه‌روزی؛ نمونه آزمایشی؛ هزینه؛ سازمان؛ معلم؛ کلاس خاص؛ تیزهوشی ورزشی؛ پزشکی ورزشی؛ تقویت؛ استعداد؛ آلمان فدرال؛ راینلند - فالتر.

این گزارش راجع به «نمونه آزمایشی» و به طور اخص درباره شکل‌گیری مفاهیم در زمینه‌های محوری وزیربنایی، مشکلات و انگیزه‌ها در تحقق بخشیدن، اجرای طرح‌ها (پذیرش رشته‌های مختلف ورزشی، ضوابط پذیرش دانش‌آموزان)، زمینه‌های مالی و سازمانی، اجرای آن در حوزه آموزش و پرورش و ورزش، برنامه‌های جنبی (شبانه‌روزی، غذاخوری، سرپرستی‌های

فرامدرسه‌ای، معاینات پزشکی) می‌باشد.

- * Knapp, Barbara; Mungenast, Franz (۱۹۸۶). *Das Modell "Talentfoerderung durch Sportklassen" Description of the pilot project "Talentfoerderung durch Sportklassen"*. In: Langen, Hans-Juergen (Hrg.), *Talentfoerderung durch Sportklassen*, Mainz: v. Hase und Koehler, S. ۲۸-۱۰۷.

○ ○ ○

○ درباره بهترین شیوه و یافته‌های تربیتی برای تربیت تیزهوشان ورزشی *

کلیدواژه‌ها: تربیت تیزهوش؛ فعالیت‌های آموزشگاهی؛ مدرسه خاص؛ استعداد ورزشی؛ تربیت بدنی؛ آلمان فدرال.

مؤلف بررسی انتقادی از تأسیس یک دبیرستان تربیت بدنی دارد. به نظر او ایجاد یک آموزشگاه مرکزی که در مقاله، به توصیف شکل سازمانی و نقش تربیتی آن پرداخته شده است، مناسب تر می‌باشد.

- * Langenfeld, Hans (۱۹۶۷). *Zur optimalen Form und paedagogischen Begrueung der Foerderung des Hochleistungssports.* (About the best way and pedagogical founding of competitive sports advancement.) In: *Die Leibeseziehung*, ۱۶. Jg. H. ۱۱, S. ۳۶۹-۳۷۱.

○ ○ ○

○ تربیت استعداد و انتظارات دیگران؟ *

کلیدواژه‌ها: گروه‌بندی؛ تربیت تیزهوش؛ مدرسه خاص؛ انتقاد؛ ورزشهای رقابتی؛ فعالیتهای آموزشگاهی؛ تیزهوشی ورزشی؛ مدرسه خاص؛ آلمان فدرال.

بر اساس یک بررسی دقیق در شیوه پرورش افراد مستعد، موضع‌گیری نقادانه‌ای در مورد دبیرستانهای تربیت بدنی و تربیت خصوصی ورزشکاران نمونه در این مقاله اتخاذ شده است. در مقابل از مجزا کردن گروه‌های ناهمگون دفاع می‌گردد. زیرا در این وضعیت، تربیت بدنی عمومی برای کلیه دانش‌آموزان اولویت قائل شده است.

- * Luepke, Christian (۱۹۶۷). *Talentfoerderung-und der Anspruch der anderen?* (Talent promotion and what about the others?) In: *Die Leibeseziehung*, ۱۶. Jg., H. ۱۱, S. ۳۷۲-۳۷۶.

○ ○ ○

○ گروه‌های کاری با معیارهای بالا! تربیت دانش‌آموزان فوق‌العاده تیزهوش *

کلیدواژه‌ها: گروه‌کار؛ مجموعه سؤال؛ تربیت تیزهوش؛ تک بررسی؛ برنامه‌ها؛ آموزش تخصصی؛ معلم؛ تدریس ریاضی؛ استعداد ریاضی؛

فعالیتهای فوق‌برنامه؛ اول دبیرستان؛ تدریس؛ آلمان فدرال.

نویسنده ابتدا ویژگی عمومی برنامه‌ها را توصیف نموده، سپس بر اساس تک بررسی‌های شخصی به عمل آمده، کاربرد متفاوت گروه کار را توصیف و در بخش اصلی بر روی شیوه و فنون آموزش بحث می‌کند. نمونه موضوعی «ورود به نظریه نسبی آموزشی تخصصی» نیز از نظر محتوایی مورد بحث قرار می‌گیرد.

- * Marwinsky, Dieter (۱۹۸۶). *Arbeitsgemeinschaften mit erhoehten Anforderungen. Foerderung besonders befaehigter Schueler. Erfahrungen-Reflexionen.* (High standard study groups. Educating very able pupils. Experience-Considerations.) In: *Lehren*, ۱۲. Jg., H. ۹, S. ۳-۲۸.

○ ○ ○

○ مدرسه تیزهوشان در نظام جامع آموزشگاهی *

کلیدواژه‌ها: گزینش؛ برنامه‌ها؛ تربیت تیزهوش؛ استعداد علوم؛ استعداد خاص؛ مطالعه تطبیقی؛ اتحاد شوروی (سابق)؛ ایالات متحده.

هم در اتحاد شوروی (سابق) و هم در ایالات متحده، نظام آموزش عمومی برقرار است. نویسنده به مقایسه این دو نظام آموزشی - با ذکر مثال‌هایی - در ارتباط با مدارس خاص جهت دانش‌آموزان تیزهوش در زمینه ریاضی و علوم می‌پردازد. «ساختار آموزشی»، «کارایی معلمان»، «نظام‌گزینش»، «برنامه تحصیلی و آموزشی» و «پایگاه اجتماعی دانش‌آموزان» محورهای بحث هستند. در نهایت، نتایج این بررسی در آلمان فدرال با توجه به سنت‌های متفاوت سیاست‌گذاری آموزشی این کشور، از یک سو و مشکلات اجتماعی متمایز ساختن یک اقلیت تیزهوش از سوی دیگر، و شانس آزاد سازی در یک فضای تربیت خلّاق مدارس خاص برای دانش‌آموز به بحث گذاشته می‌شود.

* Mitter, Wolfgang (۱۹۷۱). *Begabenschulen in Einheitsschulsystemen*. (Schools for the gifted and talented in comprehensive school system.) In: *Bildung und Erziehung*, ۲۴. Jg., H. ۱, S. ۱-۱۸.

○ ○ ○

○ **اتمام دوره دبیرستان با اخذ دیپلم در یک مقایسه بین‌المللی. نتایج حاصله از بررسی نظام آموزشی کشورهای سوسیالیستی***
کلیدواژه‌ها: تشخیص؛ تربیت تیزهوش؛ پذیرش دانشگاه؛ نظام تربیتی؛ فعالیت آموزشی؛ آموزش دبیرستانی؛ کلاس خاص؛ مدرسه خاص؛ اتحاد شوروی (سابق).

در بخش اول این کتاب «میتز» (Mitter)، نتایج یک بررسی تطبیقی نظام آموزشی کشورهای سوسیالیستی را با توجه به کسب دیپلم در مقطع متوسط ارائه می‌نماید. در بخش دوم، «نویکف» (Novikov)، به طور اخص اتمام دوره متوسط در اتحاد شوروی (سابق) را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. بدین منظور، در مبحث تفکیک دوره متوسط عمومی، اهمیت «تدریس عمقی»، «مدارس خاص» جهت تربیت تیزهوشان مطرح می‌گردد.

* Mitter, Wolfgang; Novikov, Leonid (۱۹۷۶). *Sekundarabschluesse mit Hochschulreife im internationalen Vergleich. Ergebnisse einer Untersuchung ueber Bildungssysteme sozialistischer Staaten*. (Secondary school matriculation compared international. Results of a study on the educational systems of socialist countries.) Deutsches Institut fuer Internationale Paedagogische Forschung. (Ffm) Weinheim u.a. Beltz, ۲۵۳S.

○ ○ ○
 پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

○ **تربیت و تشخیص در نظام آموزشی کشورهای سوسیالیستی. با توجه به نمونه شوروی و آلمان شرقی (سابق)***
کلیدواژه‌ها: تربیت تیزهوش؛ تشخیص؛ فعالیتهای آموزشی؛ مدرسه خاص؛ نظام آموزشی؛ آلمان شرقی (سابق)؛ اتحاد شوروی (سابق).
 در این مقاله محور بحث مقایسه دو نظام آموزشی با توجه به اقدامات جداسازی به منظور تربیت انفرادی دانش‌آموزان است. در این راستا، اصول نظری، شرایط سازمانی و فنون و شیوه‌های تدریس توصیف می‌گردد. در ضمن نظام «مدارس خاص» برای استعدادها درخشان مورد بحث قرار می‌گیرد.

* Mitter, Wolfgang (۱۹۷۱). *Foerderung und Differenzierung in Schulsystemen sozialistischer Staaten am Beispiel der Sowjetunion und der DDR*. (Advancement and differentiation in the school systems of socialist countries, using the Soviet Union and the GDR as examples.) In: *Die deutsche Schule*, ۶۳. Jg., H. ۳, S. ۱۶۵-۱۸۵.

○ ○ ○

○ **هدایت و تربیت دانش‌آموزان تیزهوش***

کلیدواژه‌ها: تشخیص؛ روشهای تجربی؛ نقش والدین؛ مقیاس رشد؛ شیوه عملی پرورش کودک؛ تک بررسی؛ تربیت تیزهوش؛ پژوهش درباره تیزهوش؛ تشخیص؛ رشد شخصیت؛ صفات شخصیت؛ فعالیتهای آموزشی؛ رفتار اجتماعی؛ اثرات محیط؛ برنامه‌ها.

در این مقاله پس از ذکر تاریخچه کوتاهی، مفاهیم «نسبی» و طرح تعمیم «سه بعدی» و مفهوم «نبوغ» مورد بحث قرار می‌گیرد. این مدل تیزهوشی، زیربنای نظری چهار تک بررسی متفاوت جهت عمل در کار مشاوره است. در این مقاله به وضوح نیاز کودکان و نوجوانان تیزهوش و همچنین والدین و مریدان آنها از جهات مختلف به حمایت‌های تربیتی و پرورشی، همینطور برنامه‌های پرورش در مدارس خاص، مطرح می‌گردد.

* Moenks, Franz J. (۱۹۸۷). *Beratung und Foerderung besonders begabter Schueler*. (Guidance and education of gifted pupils.) In: *Psychologie in Erziehung und Unterricht. Zeitschrift fuer Forschung Prais*, ۳۴. Jg., H. ۳, S. ۲۱۴-۲۲۲.

○ ○ ○

